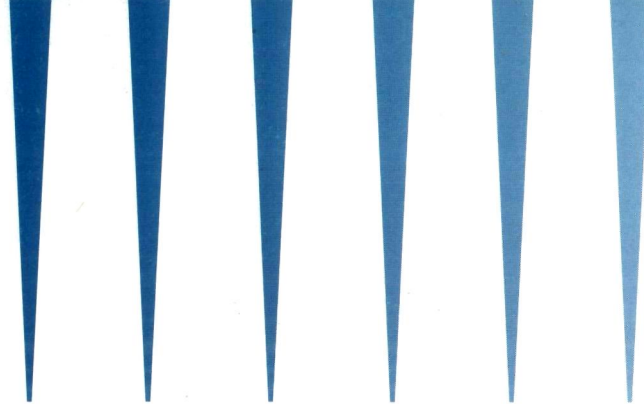

Beleidsvoornemen binnenvisserij

januari 1999

Beleidsvoornemen binnenvisserij.

83x32

1999060533

januari 1999

Verklarende lijst van begrippen.

Ter verduidelijking van dit beleidsvoornemen zijn hier een aantal essentiële en veel voorkomende begrippen in de binnenvisserij nader verklaard.

visrecht	het recht tot vissen, waarbij onder vissen wordt verstaan: 1. het te water brengen, te water hebben, lichten of ophalen van vistuigen alsmede het op enigerlei andere wijze pogen om vis uit het water te bemachtigen. 2. het uitzetten en uitzaaien van vis.
visrechthebbende	de gerechtigde tot vissen uit welke hoofde ook, behalve de houder van een vergunning, als bedoeld in artikel 7, tweede lid of van een vergunning als bedoeld in artikel 21, tweede lid van de Visserijwet 1963. Meestentijds is de visrechthebbende de eigenaar van een water, de huurder van een geheel/gedeeltelijk visrecht of de eigenaar van een heerlijk visrecht. De visrechthebbende is in beginsel tevens bevoegd om, binnen de kaders van de Visserijwet 1963 en voor zover diens visrecht strekt, de visstand met betrekking tot de door de Minister aangewezen soorten naar eigen inzichten te beheren.
huurovereenkomst visrecht	de schriftelijke, privaatrechtelijke, overeenkomst tot huur van het gehele of gedeeltelijke visrecht in een bepaald water tussen de eigenaar van het visrecht en een derde, goedgekeurd door de Kamer voor de Binnenvisserij. Huurovereenkomsten worden doorgaans afgesloten voor een periode van zes jaar. Voor huurovereenkomsten bestaat de wettelijke mogelijkheid tot verlenging door de Kamer tegen de wil van de verhuurder.
vergunning	de schriftelijke, privaatrechtelijke, toestemming van de visrechthebbende tot het geheel of gedeeltelijk uitoefenen van de visserij in een bepaald water, met een geldigheidsduur van maximaal 3 jaar, en goedgekeurd door de Kamer voor de Binnenvisserij. Aan het uitoefenen van deze visserij kunnen door de visrechthebbende beperkende voorwaarden zijn gesteld. Voor vergunningen bestaat <u>niet</u> de wettelijke mogelijkheid tot verlenging door de Kamer tegen de wil van de vergunningverlener.
machtiging	is gelijk aan een vergunning, maar dan voor een organisatie van sport- of beroepsvissers. De machtiginghouder is door de visrechthebbende gemachtigd zelfstandig individuele vergunningen uit te geven voor haar leden.
visakte	publiekrechtelijk document dat is vereist voor het mogen uitoefenen van de visserij op de Nederlandse binnenwateren. Er zijn twee soorten visakten: 1. sportvisakte, geldig tot het vissen hetzij met ten hoogste twee hengels, hetzij met één peur. 2. grote visakte, geldig tot het vissen met alle vistuigen, voorzover het gebruik daarvan niet krachtens de Visserijwet 1963 is verboden.
visstandbeheerplan	plan met door de visrechthebbende(n) noodzakelijk en gewenst geachte maatregelen betreffende het visstandbeheer. De uitvoering van deze maatregelen behoeft niet altijd binnen de bevoegdheid van de visrechthebbende te vallen, maar kan onderdeel zijn van een voorstel aan de eigenaar en/of beheerder van het water op basis van een bredere en integrale visie op de visserij. In plaats van visstandbeheerplan wordt ook wel de term visserijbeheerplan gebruikt.
visstandbeheer	het, binnen de gegeven mogelijkheden van de Visserijwet 1963, gericht trachten te (laten) beïnvloeden van de aard en samenstelling van de visstand door de visrechthebbende(n), waarbij is afgestemd met de water- en natuurbeheerder voor het betreffende water en waarbij tevens rekening is gehouden met de eventuele visserijbelangen van derden.
visstandbeheercommissie (VBC)	commissie ter bevordering van visstandbeheer en doelmatige bevissing. In huurovereenkomsten van visrecht op de Staatsbinnenwateren is deelname aan een dergelijke commissie verplicht gesteld, voor zover er sprake is van meer dan één visrechthebbende op het betreffende water of als visserijkundige eenheid aangewezen complex van wateren. Ook wordt wel de term visserijbeheercommissie gehanteerd.
visplan	onderdeel van het visstandbeheerplan, waarin wordt aangegeven hoe de visserij mag worden uitgeoefend (te gebruiken vistuigen, intensiteit, hoeveelheden te onttrekken vis, vissoorten, enz.). In voorkomende gevallen maken concrete afspraken tussen sport- en beroepsbinnenvisserij hiervan deel uit.
doelmatige bevissing	onderdeel van de toetsing van huurovereenkomsten en vergunningen door de Kamer voor de Binnenvisserij ter bescherming van de visstand en de visserijbelangen van de bij de visserij in het betreffende water of complex van wateren betrokkenen. De plaatselijke omstandigheden ten aanzien van visstand en visserij zijn hierbij bepalend.

MINISTERIE VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ

JANUARI 1999

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	4
2. HOOFDLIJNEN VAN HET BINNENVISSERIJBELEID.	6
2.1 ALGEMEEN	6
2.2 HOOFDPUNTEN VAN BELEID.....	6
3. BELEIDSVOORNEMENS.....	8
3.1 VISSTAND.....	8
3.2 INTEGRATIE VISSTANDBEHEER EN WATERBEHEER EN VERBETERING VISSERIJKUNDIG BEHEER.....	8
3.4 VERSTERKING BEROEPSBINNENVISSERIJ	11
3.5 SPORTVISSERIJ	13

1. Inleiding

Diverse ontwikkelingen in de binnenvisserij, alsmede de Motie Van der Vlies (Kamerstukken II 1995/96, 21 436, nr. 28) waarin evaluatie van de splitsing van visrechten wordt gevraagd, zijn aanleiding geweest om de Notitie Beleid Beroepsbinnenvisserij (NBB, 1991) te evalueren.

In deze Evaluatie Beleid Beroepsbinnenvisserij (Viss.98213, d.d. 16-10-98) wordt een aantal knelpunten opgesomd, waarvan de belangrijkste zijn:

- De verslechterende economische situatie van de beroepsbinnenvisserij;
- De verminderde glasaalintrek en de algehele achteruitgang van de aalstand;
- De zwartvisserij en de ontwikkeling van grootschalige visstoperij.

Uit deze evaluatie trek ik de conclusie dat het beleid ten aanzien van de beroepsbinnenvisserij op drie hoofdpunten aanpassing behoeft: het visstandbeheer, de positie van de beroepsbinnenvissers en de splitsing van visrechten.

Gedurende het proces van evaluatie is gebleken dat er bij sport en beroep de bereidheid en de wens is ontstaan om te komen tot één integraal beleid voor de gehele binnenvisserij. De achtergrond hiervan was tweeledig:

1. Een periode van grote tegenstellingen bleek te kunnen worden afgesloten met het beëindigen van het actieve rijksbeleid om de visrechten op de staatsbinnenwateren te splitsen;
2. De sector onderkende de noodzaak om op regionaal en landelijk niveau samen te werken.

Ik acht daarom de tijd rijp voor het ontwikkelen van één samenhangend beleid ten aanzien van alle vormen van sport- en beroepsbinnenvisserij. De onderhavige nota is een kadernota waarin de belangrijkste beleidsvoornemens zijn vastgelegd. De uitwerking en detaillering hiervan zal plaatsvinden in nauw overleg met de sector.

Het in deze nota geformuleerde beleid voor de binnenvisserij betreft in hoofdlijnen alle Nederlandse binnenwateren (generiek beleid). De voorgenomen maatregelen worden waar nodig nader gespecificeerd voor de staatsbinnenwateren. Het instrumentarium kan daarnaast worden toegepast door andere eigenaren (met name waterschappen, provincies en gemeenten). Dit zal nadrukkelijk worden gestimuleerd.

Procedure

Dit beleidsvoornemen bied ik aan voor advies aan organisaties van belanghebbenden. Op het gebied van de visserij zijn dit de Combinatie van Beroepsvissers, de PO IJsselmeer, het Produktschap Vis, de OVB, de NVVS, de NASO, en de Dibevo. Voor de watereigenaren zijn dit de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Interprovinciaal Overleg en de Unie van Waterschappen.

Ook (organisaties van) andere belanghebbenden worden door mij uitgenodigd om te reageren. Dit beleidsvoornemen kan bij LNV (Directie Visserij en Directie Groene Ruimte en Recreatie) worden opgevraagd en zal via de LNV-website ook op het internet worden gepubliceerd.

De ontvangen adviezen zullen worden betrokken bij het omzetten van dit beleidsvoornemen in een beleidsbesluit voor de binnenvisserij.

2. Hoofdpijnen van het binnenvisserijbeleid.

2.1 Algemeen

De binnenvisserij is een activiteit met een wezenlijke waarde voor het landelijk gebied. De beroepsvisserij is niet alleen van historische betekenis, maar is nog steeds één van de kenmerkende activiteiten in het landelijk gebied. De sportvisserij is een belangrijke bron van ontspanning en zowel in het landelijk als in het stedelijk gebied één van de recreatieve attracties voor zo'n 1½ miljoen Nederlanders.

De visserij heeft belang bij schoon water en ecologisch verantwoord beheer. Anderzijds heeft het waterbeheer belang bij een goed visstandbeheer waarbij voldaan wordt aan zekere randvoorwaarden.

Het binnenvisserijbeleid beoogt dit evenwicht op een nieuwe wijze vorm te geven.

De afgelopen eeuw heeft de rijksoverheid niet alleen publiekrechtelijk, maar ook als eigenaar en verhuurder van visrechten, in de binnenvisserij een dominante rol gespeeld. Dit heeft geleid tot een stelsel waar tot in details en tot op regionaal niveau de rijksoverheid geacht wordt voor te schrijven waar, hoe en wanneer kan worden gevisd.

Dit beleidsvoornemen beoogt niet alleen een aantal lijnen uit te zetten waarmee bestaande knelpunten en conflicten kunnen worden opgelost, maar ook een stelsel aan te reiken waarmee de komende jaren tot nieuwe verhoudingen kan worden gekomen. Een stelsel dat een breuk betekent met de periode van bijna een eeuw waarin de rijksoverheid zowel publiek- als privaatrechtelijk een overheersende rol heeft gespeeld.

In het hiernaast weergegeven kader worden streefbeelden beschreven. Deze hebben de functie om de discussie te voeren op het niveau van beleidsdoelen en niet alleen op het niveau van beleidsinstrumenten. Deze streefbeelden vormen het uitgangspunt voor dit vernieuwde binnenvisserijbeleid. Het beleid heeft tot doel om juridisch en bestuurlijk een kader te scheppen waarbinnen de rijksoverheid en de sector binnenvisserij (sport- én beroepsbinnenvisserij gezamenlijk) kunnen samenwerken en eventuele belemmeringen weg kunnen nemen die het bereiken van de streefbeelden in de weg staan.

2.2 Hoofdpunten van beleid

Uitgaande van de beschreven streefbeelden en de huidige situatie, zoals die onder andere uit de Evaluatie Beleid Beroepsbinnenvisserij (1998) blijkt, kunnen de belangrijkste onderwerpen worden geïdentificeerd waar het nieuwe binnenvisserijbeleid op moet zijn gericht:

- Integratie visstandbeheer en waterbeheer en verbetering visserijkundig beheer. Visstandbeheer en waterbeheer kunnen niet zonder elkaar, ze bieden de randvoorwaarden voor gezonde ecosystemen. In dit beleidsvoornemen wordt een structuur geschetst op basis waarvan beide vormen van beheer beter op elkaar kunnen worden afgestemd. Het visserijkundig beheer van de binnenwateren behoeft op een aantal punten verbetering. Met name de sportvisserijorganisaties hebben de laatste jaren meer aandacht gegeven aan een brede invulling van het visstandbeheer, met oog voor natuurlijke processen. Maar nog niet in alle gevallen is er sprake van een evenwichtig beheer en nog niet in alle gevallen gebeurt dit beheer op planmatige, toetsbare basis. Dit brengt met zich mee dat

de rol van de rijksoverheid, ook op regionaal niveau, nog sterk dominant is. Als oplossingsrichting is het gewenst dat de ontwikkeling naar visstandbeheercommissies wordt doorgezet en in de Visserijwet de mogelijkheid wordt opgenomen dat een verhuurder van visrecht, als voorwaarde bij de totstandkoming of de verlenging van de huurovereenkomst, een door de verhuurder goed te keuren visstandbeheerplan kan eisen.

- Versterking beroepsbinnenvisserij. De beroepsbinnenvisserij vindt plaats op de zeer smalle basis van de aalvangst. Gegeven het feit dat de sportvisserij geen of een slechts zeer gering deel van de visstand aan een water onttrekt, is er ruimte voor een economische benutting van de schubvis door de beroepsbinnenvisserij, die daarmee haar basis kan verbreden. Het is echter geenszins de bedoeling dat de uitbreiding van de beroepsbinnenvisserij op schubvis afbreuk doet aan de erkende belangen van de sportvisserij. Hiertoe is het gewenst dat sport- en beroepsbinnenvisserij op de staatsbinnenwateren binnen de visstandbeheercommissies tot overeenstemming komen over de wijze waarop de visserij kan gaan plaatsvinden en dit vastleggen in het visstandbeheerplan. Voor de andere binnenwateren wordt een overeenkomstige situatie wenselijk geacht.

Geconcludeerd wordt dat de publieke rol van de rijksoverheid een meer kaderstellend en toetsend karakter dient te krijgen. Dit zal leiden tot een verschuiving van verantwoordelijkheden naar organisaties van sport- en beroepsbinnenvisserij. Daarnaast zal er vooralsnog een stimulerende en initiërende rol voor de rijksoverheid zijn weggelegd ten aanzien van de ontwikkeling van de binnenvisserij.

3. Beleidsvoornemens.

In dit hoofdstuk wordt een globale uitwerking gegeven aan de te bereiken beleidsdoelen, zoals genoemd in hoofdstuk 2, uitmondend in concrete beleidsvoornemens.

De aanbevelingen die zijn gedaan in de Evaluatie Beleid Beroepsbinnenvisserij (1998) zijn hierin verwerkt.

3.1 Visstand

Op landelijk niveau gaat de aandacht uit naar bescherming en zo mogelijk herstel van voor ons land kenmerkende vissoorten, zoals fint, houting, elft, steur, aal, zalm en zeeforel. Voor deze en andere soorten die zijn genoemd in de Flora- en Faunawet, internationale verdragen en de Rode Lijst voor Zoetwatervissen, heeft het Rijk een eigen verantwoordelijkheid. Voor het herstel van de zalm en zeeforel zijn internationale verplichtingen aangegaan en is een omvangrijk programma in uitvoering dat op bescheiden schaal al heeft geleid tot de terugkeer van deze soorten in de Nederlandse wateren. Voor de overige soorten is de aanwezigheid van specifieke habitats of milieuomstandigheden vereist, zoals min of meer natuurlijke zoet/zout-gradiënten, schone en zuurstofrijke beeksystemen, dichte waterplantenvegetaties of grindbeddingen in de rivieren.

Voorzichtige stappen in de richting van het herstel van onze rivieren, zoals bij de Grensmaas, zijn inmiddels gezet. Voor het herstel van onze estuaria zijn proefnemingen gedaan, zoals bij het Haringvliet, en plannen ontwikkeld, zoals voor de Grevelingen, met betrekking tot de aanpassing van het spuibeheer. Dit is van groot belang voor het herstel van de stand van kenmerkende trekvis en riviervis. Daarnaast spelen echter meer factoren een rol zoals de waterkwaliteit, migratiebelemmeringen in de binnenwateren, waardoor o.a. de aal niet meer in het gehele land voorkomt, en in sommige gebieden een zware visserijdruk. Belangrijk is dat de aal, en andere kenmerkende soorten van het Nederlandse rivieren- en polderlandschap, behouden blijven.

Met de plaatsing van een aantal vissoorten op de Rode Lijst voor Zoetwatervissen is tevens vastgelegd dat deze soorten (waaronder de aal) doelsoorten zijn van het natuurbeleid. Dit betekent dat gerichte maatregelen zullen worden genomen.

Beleidspunt 1: Continuering van het beleid met betrekking tot het behoud en herstel van de stand van vissoorten die zijn opgenomen in de Rode Lijst van Zoetwatervissen, zoals de zalm, met nadrukkelijke aandacht voor de voor Nederland kenmerkende soorten, zoals de aal. In overleg met de waterbeheerders, met name Rijkswaterstaat, onderzoeken welke maatregelen hiertoe moeten en ook kunnen worden genomen.

3.2 Integratie visstandbeheer en waterbeheer en verbetering visserijkundig beheer

Uitgangspunt van beleid is een visstand die, naar omvang en (soorten)samenstelling, past bij de aanwezige kwaliteit en inrichting van een water. Deze visstand dient zichzelf duurzaam in stand te kunnen houden. Daarbinnen is ruimte voor beheer en benutting van de visstand.

Sinds de 3^e Nota Waterhuishouding heeft het begrip integraal waterbeheer in de praktijk invulling gekregen door een toenemende aandacht van de beheerders voor ecologische processen in aquatische ecosystemen. De relatie van het waterbeheer met de visstand en met de beheersmaatregelen die visrechthebbenden treffen is in veel gevallen nog niet uitgekristalliseerd. Binnen het kader van de Visstandbeheercommissies (VBC's) is ruimte voor een dialoog met de waterbeheerders (en andere belanghebbenden). Ter versnelling van de instelling van deze VBC's is in 1998 een project van start gegaan. De VBC's zijn in dit kader voor staatsbinnenwateren verplicht gesteld, en de instelling voor de overige wateren wordt geadviseerd (brief GRR97328 d.d. 20 mei 1997).

In sommige regio's is reeds een VBC-structuur met een intensief onderling contact ontstaan, maar dit is lang niet overal zo. Het spreekt voor zich dat deze contacten niet kunnen worden afgedwongen, maar wel kunnen worden gefaciliteerd. De uitwisseling van kennis kan hierbij een rol spelen. Openbaarheid van visstandbeheerplannen ligt daarbij voor de hand. De mogelijkheid voor de verhuurder om als voorwaarde bij de totstandkoming of de verlenging van huurovereenkomsten een visstandbeheerplan te eisen zal in de Visserijwet worden opgenomen, evenals de mogelijkheid dat de verhuurder openbaarmaking van dat plan kan vereisen. Het visstandbeheerplan wordt dan onderdeel van de voorwaarden van de huurovereenkomst. De aanwezigheid van een visstandbeheerplan zal, indien door de verhuurder vereist, een formele toetsingsgrond voor de Kamer voor de Binnenvisserij gaan vormen, hetgeen in de Visserijwet zal worden neergelegd. Het visstandbeheerplan kan tevens door de Kamer worden gebruikt ter toetsing van de doelmatigheid van de voorgenomen visserij.

Voor de staatsbinnenwateren zal het navolgende beleid gaan gelden. Met betrekking tot huurovereenkomsten zal de aanwezigheid van een visstandbeheerplan en de openbaarmaking daarvan steeds worden vereist (zulks in het verlengde van brief GRR97328). Op een water waar meer dan één huurder/visrechthebbende is, zal het plan gezamenlijk, in het kader van een VBC, vastgesteld moeten worden. De uitvoering van de visstandbeheerplannen zal door de huurders/visrechthebbenden zodanig gedocumenteerd moeten worden dat het duidelijk is of de huurder aan de gestelde voorwaarden heeft voldaan. De niet voor het visstandbeheer verantwoordelijke belanghebbenden, zoals vergunninghouders en machtiginghouders, zullen via de visstandbeheercommissies en de visstandbeheerplannen bij dat beheer, en de totstandkoming daarvan, worden betrokken.

Andere watereigenaren wordt geadviseerd een beleid met een vergelijkbare strekking te formuleren.

Indien enige voorwaarde van de huurovereenkomst, zoals de uitvoering van het visstandbeheerplan, door de huurder niet wordt nagekomen (wanprestatie) en de huurder en verhuurder niet tot een onderling vergelijk komen, kan de verhuurder ontbinding van de overeenkomst vorderen bij de rechter.

Beleidspunt 2: In aanvulling op de reeds in gang gezette beleidslijn, zal in de Visserijwet worden vastgelegd dat de eigenaar/verhuurder de huurder/visrechthebbende kan verplichten een visstandbeheerplan op te stellen en uit te voeren. Het niet nakomen van deze bepaling door de huurder kan reden zijn voor het ontbinden van de overeenkomst via de rechter.

Op dit moment zijn er, zo blijkt uit de Evaluatie Beleid Beroepsbinnenvisserij (1998), nog een aantal andere belemmeringen aanwezig voor een goed visserijkundig beheer. Deze belemmeringen zijn:

- Stroperij;
- Oneigenlijk gebruik van visrechten;
- Gemene weide visserij;
- Toename van de predatie op vis door aalscholvers.

Bij brief van 21 mei 1997 (kamerstukken II 1996/97, 25 000 XIV, nr. 49) is een aanscherping van het beleid inzake de bestrijding van de visstroperij aangekondigd. Inmiddels is door middel van een wijziging van de Visserijwet de boete voor visstroperij fors verhoogd. In de vorenbedoelde brief is ook aangegeven dat aanvullende methoden zullen worden verkend.

Naast maatregelen met betrekking tot het verbeteren van de pakkans van visstropers gaat het om de vraag of een handelsregistratie, ter versterking van mogelijkheid tot administratieve controle van de handel in zoetwatervis, soelaas kan bieden bij de bestrijding van de visstroperij. In dit kader zal ook worden onderzocht in hoeverre andere bestaande administratieve vereisten, zoals op basis van de Warenwet, kunnen dienen als onderdeel van vorenbedoelde controle op de handel in zoetwatervis.

Daarnaast zal worden onderzocht in hoeverre het vergroten van het inzicht in de visrechtensituatie op niet-staatsbinnenwateren mogelijk is. In combinatie met de wettelijk vereiste grote visakte voor het vissen met beroepsvistuigen wordt verondersteld hiermee de opsporing van visstroperij te kunnen vereenvoudigen.

Naast stroperij is op sommige wateren sprake van een semi-commerciële vorm van sportvisserij. Echter, bij het inzetten van het splitsingsbeleid is ervan uitgegaan dat sportvisserij niet zouden overgaan tot het, ongewenst geachte, commercieel benutten van schubvisvisrechten. In overleg met de landelijke sportvisserijorganisaties zullen de mogelijkheden worden onderzocht om dit terug te dringen. In dit kader zal met name worden bezien of het recente streven van de sportvisserij om te komen tot één landelijk document, waarmee tevens de controle vereenvoudigd kan worden, hiertoe aanknopingspunten biedt.

Beleidspunt 3: Op basis van de bestaande wet- en regelgeving zal een plan van aanpak worden geformuleerd om de opsporing en bestrijding van illegale visserij verder te verbeteren.

Op wateren waar méér dan één beroepsvisser werkzaam is kan, als gevolg van onderlinge concurrentie, een ondoelmatige situatie ontstaan. Het gaat dan bijvoorbeeld om wateren waar beroepsvissers op vergunning van de huurder/visrechthebbende vissen, maar ook om situaties waarin meer dan één beroepsvisser het visrecht heeft gehuurd. Deze situatie van de visserij op gemene weide komt onder andere voor op het IJsselmeer, het Lauwersmeer en de Grevelingen, maar ook op diverse andere wateren, bijvoorbeeld waar historische visrechten van toepassing zijn.

Op het IJsselmeer is sprake van overbevising door hevige concurrentie tussen de visserijbedrijven. Het resultaat is dat de verhouding tussen opbrengsten en kosten aanzienlijk is verslechterd en de rentabiliteit van de IJsselmeervisserij sterk benedenmaats is. In 1996 is afzonderlijk beleid voor de IJsselmeervisserij ingezet, met als doel de sector meer eigen verantwoordelijkheid te geven en medeverantwoordelijkheid voor de visstand. Hiervoor is de Producenten Organisatie IJsselmeer (PO) opgericht die voor haar leden een "visplan" opstelt ter voorkoming voor haar leden van nadere regulering door de overheid. Het is de bedoeling dat uiteindelijk een situatie wordt bereikt die vergelijkbaar is met de overige binnenwateren, dat wil zeggen dat ook hier één huurder/visrechthebbende verantwoordelijk zal zijn voor de uitoefening van de visserij binnen de door de Staat (als verhuurder) aangegeven kaders. De IJsselmeervisserij maakt onderdeel uit van de cultuurhistorie van het voormalige Zuiderzeegebied. Om die reden hechten regionale overheden sterk aan behoud van een duurzame, kleinschalige, regiogebonden IJsselmeervisserij. In overleg met de sector en regionale overheden zullen scenario's worden uitgewerkt om de mogelijkheden van een dergelijke vorm van visserij in kaart te brengen. Aan de hand van deze scenario's kunnen oplossingen worden uitgewerkt.

Beleidspunt 4: Het beperken van conflicten tussen beroepsbinnenvissers en het tegengaan van overbevissing door op de staatsbinnenwateren te streven naar zo mogelijk één huurder/visrechthebbende per water of gedeelte van het water voor de beroepsbinnenvisserij. Andere watereigenaren/verhuurders zal worden aangeraden dit ook te doen.

Inzake de verdeling van de visrechten op de staatsbinnenwateren zullen geen wijzigingen aan de orde zijn. Waar de visrechthebbenden op basis van de bestaande situatie in het kader van een VBC samenwerken en ieder op eigen wijze de visstand kan benutten, is een wijziging van de rechtenverdeling niet opportuun. Dit betekent dat de splitsing van visrechten niet verder wordt doorgezet noch, in bestaande huursituaties, zal worden teruggedraaid. Voor nieuwe staatsbinnenwateren en bij verhuur van vrijgekomen visrechten zal gelden dat deze op zodanige wijze zullen worden uitgegeven dat sport- en beroepsvisserij in onderlinge samenwerking het visstandbeheer en de visserij optimaal vorm kunnen geven. Dit zal in een visstandbeheerplan tot uiting dienen te komen. De lokale situatie ten aanzien van de visserij en het visstandbeheer zal hierbij bepalend zijn voor de uiteindelijk te kiezen vorm.

Beleidspunt 5: Op de staatsbinnenwateren zal de splitsing van visrechten niet verder worden doorgezet noch worden teruggedraaid. In nieuwe verhuursituaties dienen sport- en beroepsbinnenvisserij in onderlinge samenwerking het visstandbeheer en de visserij vorm te geven, waarbij de lokale situatie bepalend is voor de te kiezen vorm.

Aalscholvers vormen een onlosmakelijk onderdeel van de aquatische ecosystemen die in Nederland voorkomen of worden ontwikkeld. In Nationale Parken en beschermde natuurgebieden moet de predatie op vis door aalscholvers uitsluitend worden beoordeeld binnen het kader van het gevoerde natuurbeheer. In andere gebieden kan dit anders liggen. Bij brief van 30 oktober 1998 (DN 981269) is de Tweede Kamer geïnformeerd over de stand van zaken van het Internationaal Beheersplan Aalscholvers. Uit de internationale verkenning is duidelijk geworden dat enig positief effect voor de visserij in Nederland slechts bereikt kan worden bij een aanzienlijke reductie van de Europese populatie. Het nationale en internationale draagvlak voor substantiële ingrepen in de populatie is echter gering. Dit leidt er toe dat beheersing van de aalscholverpopulatie gericht zal blijven op het voorkomen van het ontstaan van nieuwe broedkolonies in bestaande en nieuw te ontwikkelen natuurgebieden.

Beleidspunt 6: Het vigerende beleid, gericht op het voorkómen van het ontstaan van nieuwe broedkolonies aalscholvers, zal worden gecontinueerd.

3.4 Versterking beroepsbinnenvisserij

Uit de evaluatie blijkt dat er in Nederland in beginsel ruimte is voor een gezonde bedrijfstak beroepsbinnenvisserij. Op dit moment zijn er echter verschillende zwakke punten te identificeren die een gezondmaking in de weg staan:

- De economische basis is smal (in het algemeen alleen het recht op aal te vissen).
- De profilering en belangenbehartiging door de organisaties van beroepsvissers is, zowel regionaal als landelijk, relatief zwak door gebrek aan voldoende kader.
- Het (privaatrechtelijke) beleid van de Staat inzake de uitgifte van vergunningen en het aangaan van huurovereenkomsten voor de staatsbinnenwateren wordt door de beroepssector als gecompliceerd en in bepaalde gevallen beperkend voor de bedrijfsvoering ervaren.

De economische basis voor de bedrijven is, met alleen het aalvisrecht, in het algemeen smal. Geconstateerd kan worden dat de splitsing van de visrechten hier mede debet aan is. Toen het splitsingsinstrument werd ingezet, kon niet worden voorzien dat de aalstand zo onder druk kwam te staan als nu het geval blijkt te zijn. Voor een levensvatbaar bedrijf is het daarom van groot belang de basis te verbreden. Dit mag en hoeft echter niet te betekenen dat de mogelijkheden voor de sportvisserij (wezenlijk) zullen verminderen. De sportvisser onttrekt geen (grote hoeveelheden) schubvis aan het water, hetgeen betekent dat er geen of weinig directe concurrentie op hoeft te treden. In het kader van visstandbeheerplannen kunnen voor de staatsbinnenwateren de visserijmogelijkheden voor de beroepsbinnenvisserij worden vastgelegd, waarbij een afweging moet worden gemaakt met de belangen van de sportvissers.

Beleidspunt 7: Op de Staatsbinnenwateren zal in beginsel ruimte dienen te zijn voor zowel recreatieve als beroepsmatige benutting van de (gehele) visstand. De feitelijke mogelijkheden hiertoe zullen in het op te stellen visstandbeheerplan moeten worden aangegeven. Voor de andere binnenwateren zal actief worden uitgedragen dat het vanuit het rijksbeleid gewenst is dat zich ook daar een vergelijkbare situatie zal ontwikkelen.

Hoewel de organisatiegraad in de beroepsvisserij redelijk tot goed te noemen is (50%, op het IJsselmeer ca. 90%) zijn de organisaties als gevolg van de geringe omvang van de sector klein en onvoldoende toegerust om aan veel nieuwe taken in het kader van het visstandbeheer mee te doen. Daar komt bij dat de bedrijven verspreid in het landelijk gebied zitten, met uiteenlopende regionale problematieken, en ook om die reden organisatorische problemen hebben.

In de verhouding met de sportvisserij is, zeker op regionaal niveau, nog weinig wederzijds vertrouwen waar te nemen. Gelet op de getalsverhoudingen is de basis voor samenwerking wankel. Het geconstateerde verschil in de professionele ontwikkeling van organisaties van sport- en beroepsbinnenvisserij, ten nadele van de beroepsbinnenvissers, staat thans een vruchtbare samenwerking in de weg, belemmert uitwisseling van kennis en houdt op dit moment ook een organisatorische samenwerking tegen. Ook van de beroepsvisserij wordt een substantiële bijdrage verlangd in de discussie over de ontwikkeling van VBC's en het opstellen/vaststellen van visstandbeheerplannen. Bijscholing van de beroepsvissers en versterking van de organisatie(s) is hierbij van belang. In het kader van de hier geformuleerde beleidslijn is tijdelijke ondersteuning van de beroepssector op dit vlak op zijn plaats. Vanwege het belang van het kennisaspect zal de precieze vorm hiervan worden uitgewerkt na besluitvorming inzake de OVB.

Beleidspunt 8: Ter versterking van de professionaliteit zullen organisaties van beroepsbinnenvissers vanuit het rijksbeleid worden gefaciliteerd, met name in het licht van nieuwe activiteiten die op het gebied van het visstandbeheer zullen worden gevraagd.

Specifiek voor de beroepsbinnenvissers op de staatsbinnenwateren buiten het IJsselmeer geldt dat er binnen het huidige rijksbeleid onnodige knelpunten zijn gesignaleerd, vooral met betrekking tot de uitgifte van visrechten en de daarbij gestelde voorwaarden aan de uitoefening van de visserij in bijzondere voorwaarden. In overleg met de sector zullen deze knelpunten worden weggenomen.

Het gaat hierbij vooral om:

- wijziging tenaamstelling van huurovereenkomsten en vergunningen;
- een eenduidiger toepassing van bijzondere voorwaarden in de huurovereenkomsten;
- voor de beroepsvisserij de nadruk op de afgifte van huurovereenkomsten en terugdringen van de uitgifte op vergunning;

Bij andere watereigenaren die visrechten verhuren en/of vergunningen uitgeven komen soms vergelijkbare situaties voor.

Beleidspunt 9: Opheffen van de gesignaleerde belemmeringen voor het ondernemerschap, voortkomend uit het huidige beleid m.b.t. de uitgifte van visrechten voor de staatsbinnenwateren. Andere watereigenaren wordt, voor zover van toepassing, aangeraden dit ook te doen.

3.5 Sportvisserij

De sportvisserij heeft zich de laatste 25 jaar op nationaal niveau ontwikkeld tot een belangrijke vorm van openluchtrecreatie. Bij de organisaties bestaat het besef dat de visserij rekening dient te houden met de kaders die vanuit het overige gebruik van het water, de ecologie en het welzijn van vis aan de visserij worden gesteld. Op dit moment wordt door de sportvisserijsector gewerkt aan versterking van het lokale kader. Dit met het oog op het verbeteren van de kennis en informatie over de visstand en de uitvoering van het visstandbeheer. Hierbij wordt ondersteuning gegeven door de overkoepelende sportvisserijorganisaties en de OVB. Een voortgezette inspanning op dit terrein in het kader van de hier geformuleerde beleidslijn is op zijn plaats. Vanwege het belang van het kennisaspect zal de precieze vorm hiervan worden uitgewerkt na besluitvorming inzake de OVB.

Naleving van de wet- en regelgeving op het gebied van de binnenvisserij is van belang om de doelstellingen van het visserijbeleid te realiseren. Hier ligt een gezamenlijke opdracht voor overheid en sector, elk vanuit de eigen verantwoordelijkheid. Teneinde dit te bewerkstelligen zal het ingezette beleid op het gebied van de controle op het bezit van de vereiste visserijdocumenten worden voortgezet. Vooralsnog betekent dit voortzetting van het VIDOC-experiment in de verbrede vorm.

De bereikbaarheid van viswateren zal waar nodig verbeterd moeten worden met betrekking tot de toegankelijkheid van de aangrenzende gronden voor sportvissers. Binnen het kader van het generieke recreatiebeleid en de landinrichting liggen hier mogelijkheden. Waar nodig zal een gebiedsgerichte uitwerking plaatsvinden.

Beleidspunt 10: Verbeteren van de bereikbaarheid van viswateren voor de sportvisserij in het kader van het reguliere recreatiebeleid.

